

EUROOPAN TIETOSUOJAVALTUUTETTU

Tietosuojavaltuutetun lausunto ehdotuksesta neuvoston asetukseksi sisäisestä turvallisuudesta vastaavien jäsenvaltioiden viranomaisten ja Europolin pääsystä tekemään hakuja viisumitietojärjestelmästä (VIS) terrorismirikosten ja muiden vakavien rikosten torjumiseksi, havaitsemiseksi ja tutkimiseksi (KOM(2005) 600 lopullinen)

(2006/C 97/03)

EUROOPAN TIETOSUOJAVALTUUTETTU, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 286 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja erityisesti sen 8 artiklan,

ottaa huomioon yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24 päivänä lokakuuta 1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY,

ottaa huomioon yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 18 päivänä joulukuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja erityisesti sen 41 artiklan,

ottaa huomioon 29. marraskuuta 2005 komissiolta saamansa asetuksen (EY) N:o 45/2001 28 artiklan 2 kohdan mukaisen lausuntopyynnön,

ON ANTANUT SEURAAVAN LAUSUNNON:

1. JOHDANTO

1.1 Alustava huomautus

Komissio on lähettänyt Euroopan tietosuojavaltuutetulle (jäljempänä 'tietosuojavaltuutettu') 24. marraskuuta 2005 päivällä kirjeellä ehdotuksen neuvoston päätökseksi sisäisestä turvallisuudesta vastaavien jäsenvaltioiden viranomaisten ja Europolin pääsystä tekemään hakuja viisumitietojärjestelmästä (VIS) terrorismirikosten ja muiden vakavien rikosten torjumiseksi, havaitsemiseksi ja tutkimiseksi (jäljempänä 'ehdotus').

Tietosuojavaltuutettu katsoo tämän kirjeen olevan asetuksen 45/2001/EY 28 artiklan 2 kohdan mukainen pyyntö antaa asiasta lausunto yhteisön toimielimille ja elimille. Tietosuojavaltuutetun näkemys on, että tämä lausunto pitäisi mainita päätöksen johdanto-osassa.

Tietosuojavaltuutettu pitää tärkeänä lausunnon antamista tästä arkaluontoisesta kysymyksestä, sillä ehdotus on suoraa seurausta VISin perustamisesta, ja VIS kuuluu tietosuojavaltuutetun valvontaan, ja tietosuojavaltuutettu on antanut siitä lausuntonsa 23. maaliskuuta 2005. ⁽¹⁾ Lausunnossa käsiteltiin jo lainvalvontaviranomaisten mahdollista pääsyä järjestelmään (ks. jäljempänä). VISin käyttöoikeuksien laajentaminen vaikuttaa järjestelmän tietosuojaan ratkaisevasti. Lausunnon antaminen käsiteltävänä olevasta ehdotuksesta on näin ollen tarpeen edellisen lausunnon jatkotoimena.

1.2 Ehdotuksen merkitys

a) Tausta

Paitsi että ehdotus on merkittävä sinänsä, se on sitä myös koska se on osa yleistä suuntausta myöntää lainvalvontaviranomaisille pääsy useisiin laajoihin tieto- ja tunnistusjärjestelmiin. Tämä mainitaan muun muassa eurooppalaisten tietokantojen tehokkuuden parantamisesta, yhteentoimivuuden lisäämisestä ja synergioista oikeus- ja sisäasioiden alalla 24. marraskuuta 2005 annetussa komission tiedonannossa ⁽²⁾, erityisesti sen 4.6 kohdassa: "Tavoitteeksi asetettuun terrorismin ja rikollisuuden torjuntaan liittyen neuvosto on äskettäin todennut epäkohdaksi sen, ettei sisäisestä turvallisuudesta vastaavilla viranomaisilla ole pääsyä VIS-järjestelmän tietoihin. Samaa voitaisiin sanoa kaikista SIS II:n maahanmuuttoa koskevista tiedoista sekä EURODACIN sisältyvistä tiedoista."

Käsiteltävänä olevaa ehdotusta saatetaankin pitää ennakkotapauksena samankaltaisille, muiden tietokantojen osalta laadittaville säädöksille, ja on välttämätöntä määritellä alusta alkaen ne tapaukset, joissa tällainen pääsy voidaan hyväksyä.

⁽¹⁾ Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunto ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi viisumitietojärjestelmästä (VIS) ja lyhytaikaista oleskelua varten myönnettäviä viisumeja koskevasta jäsenvaltioiden välisestä tietojenvaihdosta (KOM(2004) 835 lopullinen).

⁽²⁾ KOM(2005) 597 lopullinen.

b) VIS:n uusien käyttöoikeuksien vaikutukset

Tietosuojavaltuutettu myöntää, että lainvalvontaviranomaisilla on oltava käytössään parhaat mahdolliset välineet terroritekojen tai muiden vakavien rikosten tekijöiden tunnistamiseen. Tietosuojavaltuutettu on myös tietoinen siitä, että VISin tiedot voivat tietyissä olosuhteissa olla näille viranomaisille välttämätön tietolähde.

Pääsyn myöntäminen lainvalvontaviranomaisille ensimmäisen pilarin tietokantoihin on kuitenkin kaikkea muuta kuin yhden-tekävää, niin oikeutettua kuin se saattaa ollakin terrorismin torjumiseksi. On muistettava, että VIS on tietojärjestelmä, joka on kehitetty eurooppalaisen viisumipolitiikan täytäntöönpanemiseksi, ei lainvalvontavälineeksi. Automaattinen pääsy järjestelmään merkitsisi käyttötarkoituksen rajoittamisen periaatteen vakavaa rikkomista. Se merkitsisi sellaisten matkailijoiden yksityisyyden kohtuutonta loukkaamista, jotka ovat suostuneet tietojensa käsittelyyn saadakseen viisumin ja jotka olettavat, että heidän tietojaan kerätään, niistä tehdään hakuja ja niitä siirretään ainoastaan tätä tarkoitusta varten.

Koska tietojärjestelmät on rakennettu tiettyä tarkoitusta varten, ja koska suojatoimet, turvallisuus ja käytön ehdot ovat suhteessa tähän tarkoitukseen, automaattisen pääsyn myöntäminen alkuperäisestä poikkeavaan tarkoitukseen loukkaisi käyttötarkoituksen rajoittamisen periaatetta ja saattaisi myös johtaa siihen, että edellä mainitut osatekijät eivät enää olisi asiamukaisia tai riittäviä.

Järjestelmän muuttaminen näin merkittävästi saattaisi myös mitätöidä vaikutusten arvioinnin tulokset (arvioinnissa käsiteltiin järjestelmän käyttöä ainoastaan alkuperäiseen tarkoitukseen). Sama koskee tietosuojaviranomaisten lausuntoja. Voidaan väittää, että uusi ehdotus muuttaa viranomaisten tekemän, sääntöjen noudattamista koskevan analyysin lähtökohtia.

c) Tämän pääsyn tiukka rajoittaminen

Edellä todetun perusteella tietosuojavaltuutettu haluaa korostaa, että lainvalvontaviranomaisille voidaan myöntää pääsy VISiin ainoastaan erityisissä olosuhteissa, tapauskohtaisesti ja tiukkoja suojatoimia toteuttaen. Toisin sanoen lainvalvontaviranomaisten tekemät haut on rajoitettava tarkoituksenmukaisin teknisin ja oikeudellisin keinoin erityistapauksiin.

Tietosuojavaltuutettu on jo korostanut tätä VISiä koskevassa lausunnossaan: "Tietosuojavaltuutettu on tietoinen siitä, että lainvalvontaviranomaiset ovat kiinnostuneita VISin käyttöoikeudesta; neuvoston tämänsuuntaiset päätelmät asiasta annettiin 7.3.2005. Koska VISin tarkoituksena on parantaa yhteistä viisumipolitiikkaa, on huomattava, että lainvalvontaviranomaisten automaattinen pääsy VISiin ei vastaa tätä tarkoitusta. Vaikka pääsy voitaisiinkin direk-

tiivin 95/46/EY 13 artiklan mukaisesti antaa satunnaisesti, tietyissä olosuhteissa ja tarvittavin oikeudellisin takein, järjestelmällistä pääsyä ei voida sallia."

Keskeiset vaatimukset voidaan näin ollen tiivistää seuraavasti:

- Järjestelmällistä pääsyä ei pitäisi sallia. Päätöksessä on varmistettava, että kolmannen pilarin viranomaisten pääsyn tarve ja oikeasuhteisuus selvitetään aina tapauskohtaisesti. Näin ollen säädös on ehdottomasti muotoiltava täsmällisesti, jotta tilaa ei jäisi liian laajalle tulkinnalle, joka puolestaan johtaisi automaattiseen pääsyyn.
- Kun lupa myönnetään, asianmukaisia suojatoimia ja edellytyksiä, tietojen kansallista käyttöä koskeva tietosuojajärjestelmä mukaan lukien, on noudatettava ottaen huomioon pääsyn arkaluontoisuus.

1.3 Alustavat huomautukset

Tietosuojavaltuutettu toteaa, että säädösehdotuksessa on kiinnitetty paljon huomiota tietosuojaan, pääasiassa rajoittamalla pääsy tiettyihin tapauksiin ja myöntämällä se ainoastaan vakavien rikosten torjunnan yhteydessä. (1)

Muista myönteisistä seikoista tietosuojavaltuutettu haluaa mainita erityisesti seuraavat:

- rajoittaminen tietyn tyyppisiin, Europol-yleissopimuksessa tarkoitettuihin rikoksiin
- jäsenvaltioiden velvollisuus laatia luettelo viranomaisista, joille on myönnetty pääsy, ja luetteloiden julkistaminen
- kunkin jäsenvaltion keskusyhteyshenkilö (ja Europolin erikoisyksikkö), joiden avulla helpotetaan pääsyä koskevien pyyntöjen valikointia ja tehostetaan valvontaa
- ehdotuksen 8 artiklan 5 kohdassa säädetyt tiukat säännöt tietojen siirtämisestä eteenpäin
- jäsenvaltioiden ja Europolin velvollisuus pitää kirjaa henkilöistä, jotka ovat vastuussa tiedonhauista.

2. EHDOTUKSEN ANALYYSI

2.1 Alustava huomautus

Jotta viranomaisille voitaisiin myöntää pääsy kolmannen pilarin perusteella, tärkeimpään ensimmäisen pilarin VIS-ehdotukseen olisi otettava yhdyskäytävälauseke, jossa määriteltäisiin ennen kaikkea tämän ehdotuksen kaltaisen kolmannen pilarin säädöksen mahdollinen sisältö. Kun tietosuojavaltuutettu antoi lausuntonsa VISistä, tällaista yhdyskäytävälauseketta ei ollut vielä otettu mukaan, joten tietosuojavaltuutettu ei voinut ottaa siihen kantaa. Niinpä seuraavat huomautukset esitetään yhdyskäytävälausekkeen sisältöä koskevin varauksin.

(1) Tämä on myös neuvoston maaliskuussa ja heinäkuussa 2005 antamien päätelmien mukaista, joissa edellytetään, että VISiin pääsyn myöntäminen sisäisestä turvallisuudesta vastaaville viranomaisille on mahdollista vain siten, että siinä noudatetaan tiukasti henkilötietojen suojaa koskevia sääntöjä".

2.2 Pääsyn tarkoitus

Sen varmistamiseksi, että pääsyä rajoitetaan asianmukaisesti, on tärkeää määritellä huolellisesti VISiin pääsyn ehdot. On myönteistä, että itse päätösehdotuksen lisäksi myös sen perusteluissa ja johdanto-osan kappaleissa (ks. erityisesti johdanto-osan 7 kappale) tehdään hyvin selväksi, että tarkoituksena on säätää ainoastaan tapauskohtaisesta pääsystä.

Ehdotuksen 5 artiklasta voidaan esittää eräs huomautus, joka ohjaa artiklan tulkintaa.

Ehdotuksen 5 artiklassa rajoitetaan pääsyn laajuutta seuraavin sisällöllisin edellytyksin:

- b) järjestelmän tiedoista tehtävien hakujen on oltava tarpeen terrorismirikosten tai muiden vakavien rikosten torjuntaa, havaitsemista tai tutkintaa varten;
- c) järjestelmän tiedoista tehtävien hakujen on oltava tarpeen tietyssä yksittäistapauksessa [...];
- d) on oltava perusteltu ja tosiasioihin perustuvaan näyttöön pohjautuva syy uskoa, että viisumijärjestelmän tiedoista tehtävä haku edistää jonkin kyseisistä rikoksista torjuntaa, havaitsemista tai tutkintaa.

Nämä edellytykset ovat kumulatiivisia, ja b alakohdassa pikeminkin määritellään aineellinen soveltamisala. Käytännössä tämä tarkoittaa, että pääsyä pyytävän viranomaisen käsiteltävänä on oltava ehdotuksen b alakohdassa tarkoitettu vakava rikos ja että kyseessä on oltava c alakohdassa tarkoitettu yksittäistapaus. Viranomaisen on lisäksi kyettävä osoittamaan, että kyseisessä yksittäistapauksessa viisumitietojärjestelmän tiedoista tehtävä haku edistää kyseisen rikoksen torjuntaa, havaitsemista tai tutkintaa, kuten d alakohdassa säädetään.

Vaikka 5 artiklaa tulkittaisiin näin, tietosuojavaltuutettu on huolissaan sen d alakohdan joustavasta muotoilusta: "edistää" on varsin väljä ilmaus. On monia tapauksia, joissa VISin tiedot voisivat "edistää" vakavan rikoksen torjuntaa tai tutkintaa. Jotta pääsy VISin tietoihin olisi oikeutettua käyttötarkoituksen rajoittamisen periaatteesta poiketen, tietosuojavaltuutettu katsoo, että tällaisen haun olisi "edistettävä oleellisesti" kyseisen vakavan rikoksen torjuntaa, havaitsemista tai tutkintaa, ja ehdottaa 5 artiklan muuttamista vastaavasti.

Ehdotuksen 10 artiklassa säädetään, että kirjanpidosta on käytävä ilmi tiedonhaun täsmällinen tarkoitus. "Täsmällisen tarkoituksen" olisi syytä käsittää ne tekijät, joiden perusteella hakujen tekeminen VISistä oli 5 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisesti tarpeen. Tämä auttaisi varmistamaan, että tarpeellisuus tarkistetaan kaikkien VISistä tehtävien tiedonhakujen osalta, ja vähentäisi näin automaattisen pääsyn riskiä.

2.3 VIS-tietokannan hakuavaimet

Ehdotuksen 5 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädetään kaksivaiheisesta pääsystä VISin tietoihin, niin että oikeus tutustua tiettyihin

tietoihin annetaan ainoastaan, jos ensimmäisten tietojen ryhmästä on löytynyt osuma. Tämä on sinänsä perusteltu lähestymistapa. Ensimmäisten tietojen ryhmä vaikuttaa kuitenkin hyvin laajalta. Etenkin 5 artiklan 2 kohdan e ja i alakohdassa mainittujen tietojen merkityksellisyys voidaan asettaa kyseenalaiseksi:

— "Matkan tarkoitus" vaikuttaa liian yleiseltä avaimelta kyse-lyjen tekemiseksi tehokkaasti järjestelmästä. Lisäksi siihen sisältyy riski, että matkailijoita profiloidaan tämän tiedon perusteella.

— "Valokuvat": Mahdollisuudet tehdä kyselyjä näin laajasta tietokannasta valokuvien perusteella ovat rajalliset. Tällaisten kyselyjen tuloksena saadaan nykyisellä teknologialla kohtuuttoman suuri osuus vääriä osumia. Virheellisen tunnistamisen seuraukset ovat hyvin vakavia asianomaisen henkilön kannalta.

Tietosuojavaltuutettu pyytää näin ollen, että 5 artiklan 2 kohdan e ja i alakohdassa tarkoitettuja tietoja pidettäisiin lisätietoina, joihin on oikeus tutustua vain, jos ensimmäinen haku on osoittanut, että järjestelmässä on jo tietoja. Tietosuojavaltuutettu pyytää, että mainittujen alakohtien tiedot siirrettäisiin 5 artiklan 3 kohtaan.

Vaihtoehtoisesti tietokannasta valokuviin perustuvien kyselyjen tekemisen edellytykseksi voitaisiin asettaa neuvoa-antavan komitean arvio tästä teknologiasta ja ottaa tämä mahdollisuus käyttöön vasta, kun teknologia on kehittynyt, ja sitä voidaan pitää riittävän luotettavana.

2.4 Soveltaminen jäsenvaltioihin, jotka eivät kuulu VIS-asetuksen piiriin

VISiin kuulumattomien jäsenvaltioiden sisäisestä turvallisuudesta vastaavat viranomaiset voivat tehdä hakuja VISistä. Näiden viranomaisten on tehtävä haut osallistuvan jäsenvaltion välityksellä, noudatettava 5 artiklan 1 kohdan b–d alakohdassa säädettyjä edellytyksiä (eli tapauskohtaisesti) ja esitettävä asiaa koskeva perusteltu pyyntö kirjallisesti.

Tietosuojavaltuutettu haluaa korostaa, että haun jälkeiselle tietojen käsittelylle on asetettava tiettyjä edellytyksiä. VISiin osallistuvia jäsenvaltioita koskee sääntö, että kun tiedot on saatu VISistä, niitä on käsiteltävä kolmanteen pilariin liittyvää tietosuojaa koskevan puitepäätöksen mukaisesti (ks. jäljempänä). Samaa edellytystä olisi sovellettava jäsenvaltioihin, jotka eivät kuulu VIS-asetuksen piiriin mutta jotka hakevat VISistä tietoja. Samoja perusteita olisi sovellettava tietojenkäsittelytapahtumien kirjaamiseen tulevaa valvontaa varten. Näin ollen tietosuojavaltuutettu suosittelee, että ehdotuksen 6 artiklaan lisätään kohta, jonka mukaan päätöksen 8 ja 10 artiklaa sovelletaan myös niihin jäsenvaltioihin, jotka eivät kuulu VIS-asetuksen piiriin.

2.5 Tietosuojajärjestelmä

a) Kolmanteen pilariin liittyvää tietosuojaa koskevan puitepäätöksen soveltaminen

Koska sisäisestä turvallisuudesta vastaavien viranomaisten pääsy on poikkeus VISin tarkoituksesta, siihen olisi sovellettava johdonmukaista tietosuojajärjestelmää, jolla varmistetaan VISistä saatujen ja kansallisten viranomaisten tai Europolin käsittelemien tietojen suojaamisen korkea taso.

Ehdotuksen 8 artiklassa säädetään, että ehdotetun päätöksen nojalla suoritettavassa tietojen käsittelyssä sovelletaan neuvoston puitepäätöstä rikosasioissa tehtävässä poliisi- ja oikeudellisessa yhteistyössä käsiteltävien henkilötietojen suojaamisesta (jäljempänä 'puitepäätös'). Käsiteltävänä oleva ehdotus on tietosuojan osalta näin ollen *lex specialis*, jolla täydennetään tai täsmennetään *lex generalista* (eli puitepäätöstä). Esimerkiksi tietojen edelleen siirtämistä koskevat säännöt ovat tässä ehdotuksessa tiukemmat, ja niitä on noudatettava. Sama pätee tietoihin pääsyn edellytyksiin.

b) Soveltamisala

Tietosuojavaltuutettu on tyytyväinen, että puitepäätöksen tietosuojajärjestelmää sovelletaan kaikkeen ehdotetun päätöksen nojalla suoritettavaan tietojen käsittelyyn. Se merkitsee, että tietosuojan taso säilyy samanlaisena riippumatta siitä, mitkä viranomaiset tekevät hakuja VISistä.

Koska 2 artiklassa viranomaiset määrittävät tehtävien perusteella ("jäsenvaltioiden viranomaisia, jotka ovat vastuussa terrorismirikosten ja muiden vakavien rikosten torjunnasta, havaitsemisesta tai tutkinnasta"), määritelmä voi kattaa tiedustelupalvelut ja lainvalvontaviranomaiset. Näin ollen VISistä hakuja tekeviä tiedusteluviranomaisia koskevat periaatteissa samanlaiset tietosuojavelvoitteet, mikä on luonnollisesti myönteistä.

Koska tästä tulkinna, joka koskee puitepäätöksen sovellettavuutta tiedustelupalveluihin niiden käyttäessä VISin tietoja, saattaa kuitenkin syntyä epäilyjä, tietosuojavaltuutettu ehdottaa seuraavanlaista muotoilua:

"Tapauksissa, joissa puitepäätöstä (...) ei voida soveltaa, jäsenvaltioiden on säädettävä vähintään puitepäätöksessä säädetyn kaltaisesta tietosuojan tasosta."

c) Valvonta

Ehdotuksen 8 artiklan muotoilun osalta olisi selvennettävä, että 1 kohta koskee tietojen käsittelyä jäsenvaltioiden alueella. Artiklan 2 ja 3 kohdassa selvennetään niiden soveltamisalaa (Europolin ja komission suorittama tietojen käsittely), ja olisi tehtävä selväksi, että 1 kohdassa on kyse erilaisesta tilanteesta.

Valvontavallan jako eri toimijoiden tehtävien perusteella on asianmukainen lähestymistapa. Eräs seikka kuitenkin puuttuu:

valvontaa on koordinoitava. Kuten VISiä koskevassa tietosuojavaltuutetun lausunnossa jo todettiin: "VIS:n valvonnan suhteen on tärkeää myös korostaa, että kansallisen valvontaviranomaisen valvontatoimia ja tietosuojavaltuutetun valvontatoimia olisi koordinoitava tietyssä määrin, jotta taataan riittävä johdonmukaisuus ja yleinen tehokkuus. Asetus olisi pantava täytäntöön yhdenmukaisesti, ja yhteisiin ongelmiin olisi hyvä löytää ratkaisu yhdessä. [...]"

[VIS-]ehdotuksen 35 artiklassa tulisi olla säännös siitä, että tietosuojavaltuutettu kutsuu koolle kaikki kansalliset valvontaviranomaiset vähintään kerran vuodessa."

Sama pätee VIS-järjestelmän erityiskäyttöön (tässä tapauksessa mukaan lukien myös Europolin yhteinen valvontaviranomainen). Valvonnan olisi oltava täysin johdonmukaista "ensimmäisen pilarin VISin" valvonnan kanssa, sillä kyseessä on sama järjestelmä. Lisäksi tietosuojavaltuutetun koolle kutsutaan koordinoitinkokoukset, joihin osallistuvat kaikki valvontaa hoitavat osapuolet, on myös malli, johon on päädytty Eurodacin kaltaisten muiden suurten tietojärjestelmien valvonnan osalta.

Tietosuojavaltuutettu on tietoinen, että koordinointi on otettu jossain määrin huomioon ehdotuksessa, jossa mainitaan ehdotetun puitepäätöksen 31 artiklalla perustetun henkilötietojen suojaamista käsittelevän työryhmän tehtävä henkilötietojen suojelemissa. On kuitenkin syytä toistaa, ettei varsinainen valvonta kuulu kyseisen neuvonantajan elimen tehtäviin.

Tietosuojavaltuutettu ehdottaa lisättäväksi säännöstä, jossa säädetään, että tietosuojavaltuutetun "ensimmäisen pilarin VISin" valvonnan puitteissa koolle kutsutaan koordinoitinkokous on toimivaltainen myös tämän ehdotuksen nojalla suoritettavan tietojen käsittelyn osalta ja että yhteisen valvontaviranomaisen olisi sen vuoksi oltava siinä edustettuna.

2.6 Sisäinen valvonta

Ehdotuksen 12 artiklassa säädetään VISin seurantarjestelmistä. Tietosuojavaltuutettu katsoo, että valvonta ei saisi kohdistua ainoastaan tuloksiin, kustannustehokkuuteen ja palvelujen laatuun vaan myös oikeudellisten vaatimusten täyttymiseen, erityisesti tietosuojan alalla. Ehdotuksen 12 artiklaa olisi muutettava vastaavasti.

Jotta tämä käsittelyn lainmukaisuuden sisäinen valvonta olisi mahdollista, komissiolle olisi annettava valtuudet käyttää ehdotuksen 10 artiklan mukaisesti kirjattuja tietoja. Näin ollen 10 artiklassa olisi säädettävä, että tietoja ei rekisteröidä vain tietosuojan valvomiseksi ja tietoturvan varmistamiseksi vaan myös VISin säännöllistä sisäistä valvontaa varten. Valvontaraportit auttavat tietosuojavaltuutettua ja muita valvojia näiden valvontatehtävissä helpottamalla ensisijaisten valvontakohteiden valintaa.

3. PÄÄTELMÄT

Edellä todetun perusteella tietosuojavaltuutettu korostaa, että sisäisestä turvallisuudesta vastaaville viranomaisille ja Europolille on myönnettävä pääsy tietoihin ehdottomasti ainoastaan tapauskohtaisesti ja tiukkoja takeita noudattaen. Tämä tavoite saavutetaan ehdotuksessa yleisesti ottaen tyydyttävästi, mutta tiettyjä parannuksia voitaisiin tehdä, kuten tässä lausunnossa on ehdotettu:

- Edellytykseksi 5 artiklan nojalla tapahtuvalle VISiin pääsyyllä olisi asetettava, että tietojen haku edistää ”oleellisesti” vakavan rikoksen torjuntaa, havaitsemista tai tutkintaa ja että tämän edellytyksen arviointi on mahdollista 10 artiklan mukaisesti kirjattujen tietojen perusteella kussakin yksittäistapauksessa.
  - Kahta 5 artiklan 2 kohdassa mainittua VISistä tehtäviin hakuihin käytettävää avainta, ”matkan tarkoitusta” ja ”valokuvaa”, olisi harkittava uudelleen, ja niihin olisi annettava oikeus tutustua lisätietoina, jos kyseessä on osuma.
- Tiedonhaun jälkeen sovellettavan tietosuojan tason olisi oltava yhtä hyvä riippumatta siitä, mitkä viranomaiset tekevät hakuja VISin tiedoista. Ehdotuksen 8 ja 10 artiklaa olisi sovellettava myös jäsenvaltioihin, jotka eivät kuulu VIS-asetuksen piiriin.
  - Valvontaa olisi koordinoitava, myös tässä ehdotuksessa tarkoitetun VISiin pääsyn osalta.
  - Valvontajärjestelmiä koskevilla säännöksillä olisi varmistettava myös tietosuojavaatimusten noudattamista koskeva sisäinen valvonta.

Tehty Brysselissä 20. tammikuuta 2006.

Peter HUSTINX

Euroopan tietosuojavaltuutettu